

Stichting Will Niemeijer Pensioenfonds

Financieel crisisplan

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Doel en kader van het financieel crisisplan	4
2.1	Crisissituatie.....	4
2.2	Kritische dekkingsgraad	5
2.3	Richtlijn	6
3.	Maatregelen	7
3.1	Maatregel 1: beperkte of geen toeslagverlening	7
3.2	Maatregel 2: premieopslag (voorwaardelijk)	7
3.3	Maatregel 3: bijstorting	7
3.4	Maatregel 4: versoberen pensioenregeling	8
3.5	Maatregel 5: aanpassen beleggingsbeleid.....	8
3.6	Maatregel 6: uniform korten	8
3.7	Maatregel 7: gedifferentieerd korten	8
4.	Maatregelen ongedaan maken.....	10
5.	Toetsing maatregelen aan evenwichtige belangenafweging	11
6.	Communicatie over genomen maatregelen	12
6.1	Doelgroepen	12
6.2	Doelstellingen	12
6.3	Centrale boodschap	12
6.4	Communicatiemiddelen	12
6.5	Communicatie en inzet middelen	13
6.6	Toetsing en evaluatie	13
7.	Besluitvormingsproces.....	14
8.	Jaarlijkse toetsing actualiteit beleidsplan bij een tekort	15

1. Inleiding

De Stichting Will Niemeijer Pensioenfonds (hierna: het fonds) dient op grond van artikel 145, lid 2 van de Pensioenwet in de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn) van het fonds een financieel crisisplan op te nemen. Het financieel crisisplan is een beschrijving van maatregelen die het fonds op korte termijn effectief kan inzetten indien de beleidsdekkingsgraad¹ zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritische waarden waardoor het realiseren van de doelstelling van het fonds in gevaar komt.

Op grond van artikel 29b Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen moet het financieel crisisplan de volgende elementen bevatten:

- a. een beschrijving van één of meer financiële situaties waarin het fonds niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist eigen vermogen te gaan voldoen;
- b. een beschrijving van één of meer risico's die naar het oordeel van het fonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituaties kunnen worden aangemerkt;
- c. een beschrijving van de maatregelen die het fonds ter beschikking staan ter bestrijding van de situaties als genoemd bij a en artikel 140, lid 1, waarbij wordt beschreven hoe het fonds deze maatregelen verwacht in te zetten;
- d. een indicatie van het financiële effect van de inzet van de ter beschikking staande maatregelen;
- e. de berekening van het niveau van de beleidsdekkingsgraad vanaf welke naar verwachting vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten nodig zijn om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het vereist eigen vermogen;
- f. een beschrijving van de wijze waarop bij het inzetten van maatregelen op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de belanghebbenden van het fonds, waarbij wordt opgenomen hoe een vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten zal worden verdeeld en of, en zo ja hoe, deze worden gespreid.

In de hiernavolgende hoofdstukken komen bovenstaande elementen aan de orde zoals die zijn uitgewerkt door het bestuur van het fonds. Dit betreft ook de wijze waarop met belanghebbenden wordt gecommuniceerd over het financieel crisisplan, het besluitvormingsproces bij de uitvoering van het financiële crisisplan en het actualiseren van het financieel crisisplan.

¹ De beleidsdekkingsgraad is het 12-maand voortschrijdend gemiddelde van de dekkingsgraad.

2. Doel en kader van het financieel crisisplan

Het fonds bevindt zich sinds begin 2015 in een situatie van een tekort. In verband met dit tekort heeft het fonds zowel in 2015 als in 2016 en 2017 een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB) waarin uitgewerkt is hoe het fonds binnen 10 jaar weer beschikt over het vereist eigen vermogen. Uit het herstelplan blijkt dat het fonds met toepassing van het huidige beleidskader (premie-, toeslag- en beleggingsbeleid) naar verwachting binnen 10 jaar het vereist eigen vermogen bereikt.

Het ingediende herstelplan gaat uit van bepaalde aannames. Deze aannames kunnen door de werkelijkheid en beleidswijzigingen achterhaald zijn, waarmee het verwachte pad uit het herstelplan misschien niet meer gerealiseerd kan worden. Het is derhalve belangrijk om het herstel continu te monitoren en regelmatig te bekijken of het fonds tijdig over het vereist eigen vermogen beschikt.

2.1 Crisissituatie

Bij het fonds is in twee situaties sprake van een crisissituatie. Van een crisissituatie is sprake als bij de jaarlijkse actualisatie van het herstelplan blijkt dat de verwachte beleidsdekkingsgraad aan het einde van de nieuwe hersteltermijn van 10 jaar niet uitkomt boven de vereiste dekkingsgraad (100% plus het vereist eigen vermogen) en het gevaar loopt niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen te gaan voldoen. Het bestuur neemt dan maatregelen om de beleidsdekkingsgraad binnen de termijn van 10 jaar op het vereiste niveau te brengen. Dit zijn dus maatregelen die naast het huidige beleidskader nodig zijn vanwege onvoldoende herstel en/of een tekort dat langer aanhoudt.

Daarnaast is sprake van een crisissituatie als het fonds vijf achtereenvolgende jaren niet beschikt over de minimaal vereiste dekkingsgraad. Ook dan treedt het crisisplan in werking. Het bestuur neemt dan binnen zes maanden maatregelen waardoor de feitelijke dekkingsgraad direct weer op of boven de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt.

Risico's die naar het oordeel van het fonds een crisissituatie kunnen veroorzaken zijn:

- structurele bewegingen zoals langer leven en daling van de rente;
- een te traag herstel van de beleidsdekkingsgraad als gevolg van een te laag verwacht beleggingsrendement;
- veranderingen in wet- en regelgeving die de beleidsdekkingsgraad (zoals een wijziging van de wijze van middeling) beïnvloeden;
- de beëindiging van de bijstortingsverplichting van de werkgever.

Met het financieel crisisplan is het fonds al voorbereid op een situatie van een tekort waarbij tijdig herstel binnen de gestelde termijn niet (meer) haalbaar is. Het bestuur heeft dan vooraf al nagedacht over hoe te handelen als zo'n situatie zich voordoet. Dit zorgt ervoor dat het bestuur niet tijdens een situatie van een tekort nog moet onderhandelen over te nemen maatregelen.

Er zijn situaties die geen directe financiële gevolgen hebben, maar het fonds evenwel kunnen treffen. Voorbeelden hiervan zijn een bestuurscrisis of een operationele crisis. Deze situaties maken geen onderdeel uit van het financieel crisisplan. Dit geldt ook voor een snelle daling van de beleidsdekkingsgraad die niet leidt tot een tekortsituatie bij het fonds.

Het plan beperkt zich dus tot de vraag wat het bestuur gaat doen als de herstelkracht binnen het huidige beleidskader niet voldoende is.

2.2 Kritische dekkingsgraad

Indien het fonds in een situatie van een tekort verkeert en onder het haalbare pad geraakt en zich derhalve in een crisissituatie bevindt, dan zijn maatregelen nodig om binnen de gestelde termijn te kunnen herstellen. Het fonds heeft per 1 januari 2017 vastgesteld dat, op basis van de beleidsdekkingsgraad en actuele dekkingsgraad, het fonds naar verwachting tijdig herstelt tot de vereiste dekkingsgraad.

Het haalbare pad is het pad waarbij vanuit de actuele dekkingsgraad en beleidsdekkingsgraad het fonds nog net tijdig herstelt tot de vereiste dekkingsgraad. Dit haalbare pad wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld bij de jaarlijkse actualisatie van het herstelplan op basis van de dan geldende economische omstandigheden en het dan geldende beleid van het fonds. Tevens wordt het haalbare pad bij beleidswijzigingen opnieuw vastgesteld. Om op voorhand toch al enig inzicht te geven in de gevoeligheid van het haalbare pad is onderstaande tabel opgenomen. De tabel toont de actuele dekkingsgraad die het fonds minimaal moet hebben in een situatie van herstel om gegeven de economische omstandigheden tijdig te kunnen herstellen.

De genoemde rekenrentes gelden voor alle looptijden. Een overrendement van 1% bij een rekenrente van 3% betekent dat het fondsrendement 4% is. In die situatie dient de actuele dekkingsgraad minimaal 101,0% te bedragen, zodat de beleidsdekkingsgraad naar verwachting zonder maatregelen tijdig herstelt tot de vereiste dekkingsgraad.

Overzicht kritische grenzen				
		Overrendement		
Rekenrente	Hersteltermijn	0,0%	1,0%	2,0%
1,0%	10 jaar	111,1%	101,7%	93,3%
2,0%	10 jaar	110,2%	101,4%	93,4%
3,0%	10 jaar	109,4%	101,0%	93,4%

Het bestuur acht een gemiddeld jaarlijks overrendement van 2% haalbaar. Uitgaande van de gehanteerde termijn voor herstel van 10 jaar, heeft het bestuur het kritische niveau van de actuele dekkingsgraad in een situatie van herstel vastgesteld op (afgerond) 94%. Zakt de actuele dekkingsgraad onder dit kritische niveau en is het fonds in een situatie van herstel, dan verwacht het bestuur dat een herstel binnen 10 jaar tot aan de vereiste dekkingsgraad niet mogelijk zal zijn zonder de maatregelen die in dit financieel crisisplan worden

beschreven. Daarom treedt het financieel crisisplan in werking indien de actuele dekkingsgraad onder 94% zakt en het fonds zich in een situatie van herstel bevindt.

2.3 Richtlijn

Het in dit financieel crisisplan opgenomen beleid is een richtlijn. Het bestuur heeft de ruimte om van dit beleid af te wijken. Concrete maatregelen zal het bestuur altijd afstemmen op de situatie van dat moment.

3. Maatregelen

Hieronder zijn de maatregelen weergegeven die het bestuur effectief kan inzetten om de actuele en beleidsdekkingsgraad te verhogen of om te voorkomen dat de actuele en beleidsdekkingsgraad verder wegzakt richting een kritische grens. Van onvoldoende herstel is sprake als de actuele dekkingsgraad, in een situatie van een tekort, onder het haalbare pad geraakt. Hiervan is ook sprake als het fonds vijf achtereenvolgende jaren niet beschikt over de minimaal vereiste dekkingsgraad en binnen zes maanden (een) maatregel(en) moet nemen die ervoor moet(en) zorgen dat de actuele dekkingsgraad direct op of boven het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad komt te liggen. Maatregelen zijn dus niet nodig als het beoogde herstel met het huidige beleidskader binnen het tijdspad van het herstelplan wordt gehaald. Voor zover mogelijk wordt bij iedere maatregel ingegaan op in welke mate de maatregel ingezet kan worden en wat de herstelkracht is van de maatregel.

Aan de maatregelen heeft het bestuur een prioritering aangebracht. De hierna gehanteerde volgorde van de maatregelen is in beginsel ook de volgorde van het inzetten van de maatregelen. Het bestuur heeft de mogelijkheid hiervan af te wijken.

3.1 Maatregel 1: beperkte of geen toeslagverlening

Het fonds hanteert reeds het beleid dat pas vanaf het niveau van de vereiste dekkingsgraad (gedeeltelijke) toeslagverlening plaatsvindt. Dit betekent dat in de situatie van een tekort geen toeslagverlening plaatsvindt.

Het bestuur heeft besloten deze maatregel daarom niet aan te merken als in te zetten maatregel in het kader van het financieel crisisplan.

3.2 Maatregel 2: premieopslag (voorwaardelijk)

In de situatie van reservetekort is in de uitvoeringsovereenkomst opgenomen dat jaarlijks een extra premie kan worden geheven bij de werkgever door het fonds.

Het bestuur heeft besloten deze maatregel niet aan te merken als in te zetten maatregel in het kader van het financieel crisisplan.

3.3 Maatregel 3: bijstorting

De werkgever heeft een bijstortingsverplichting. Over de concrete invulling van de bijstorting is overleg met de werkgever vereist.

In de situatie van dekkingstekort is in de uitvoeringsovereenkomst opgenomen dat in principe een eenmalige koopsom bij de werkgever zal worden geheven. Hierover kunnen binnen een herstelperiode aanvullende afspraken worden gemaakt. Verder is vastgelegd dat in ieder geval een bijstorting plaatsvindt als uit de jaarlijkse evaluatie van het herstelplan blijkt dat herstel niet meer mogelijk zal zijn binnen de daarvoor gestelde termijn. De hoogte van de eenmalige koopsom die bij de werkgever zal worden geheven zal minimaal de omvang

hebben die nodig is om herstel binnen de resterende herstelperiode naar verwachting mogelijk te maken. Als aan het einde van de herstelperiode een tekort resteert, zal ten minste een eenmalige koopsom bij de werkgever worden geheven met als resultaat dat het betreffende tekort aan het einde van deze herstelperiode wordt opgeheven.

Het bestuur heeft besloten deze maatregel niet aan te merken als in te zetten maatregel in het kader van het financiële crisisplan, omdat bijstorting door de werkgever reeds deel uitmaakt van het reguliere beleid.

3.4 Maatregel 4: versoberen pensioenregeling

Het bestuur heeft gekeken naar het versoberen van de pensioenregeling als mogelijke maatregel. Daarbij wordt het niveau van de huidige gedempte kostendekkende premie gehandhaafd waarbij de reguliere opbouw naar de toekomst wordt verlaagd (bijvoorbeeld reductie opbouwpercentage). Hierdoor wordt er meer premie betaald dan benodigd is. Het meerdere wordt gebruikt om de dekkingsgraad te verhogen.

Het bestuur heeft besloten om het versoberen van de pensioenregeling niet aan te merken als in te zetten maatregel omdat dit gezien het kleine aantal actieven weinig effect heeft.

3.5 Maatregel 5: aanpassen beleggingsbeleid

Het bestuur heeft ook gekeken naar het aanpassen van het beleggingsbeleid als maatregel om de beleidsdekkingsgraad te verhogen. Het bestuur heeft geconstateerd dat er in een herstelsituatie geen toegestane maatregelen zijn op basis van het beleggingsbeleid die het herstel bevorderen. Wel kan het fonds maatregelen nemen om verdere verslechtering van de beleidsdekkingsgraad tegen te gaan. Gelet hierop heeft het bestuur besloten het aanpassen van het beleggingsbeleid aan te merken als maatregel.

3.6 Maatregel 6: uniform korten

Het korten van pensioenaanspraken en pensioenrechten is een noodmaatregel die verbonden is aan strikte regelgeving uit de Pensioenwet en die alleen in uiterste gevallen mag worden ingezet.

Het bestuur heeft besloten deze maatregel, met het oog op de sluitende afspraken in de uitvoeringsovereenkomst in die situaties waarin tijdig herstel niet haalbaar is, niet aan te merken als in te zetten maatregel.

3.7 Maatregel 7: gedifferentieerd korten

Indien naar mening van het bestuur een bepaalde groep teveel wordt geraakt door toepassing van uniform korten, dan kan het bestuur besluiten om het herstel te bewerkstelligen door eerst gedifferentieerd te korten.

Het bestuur heeft besloten deze maatregel, met het oog op de sluitende afspraken in de uitvoeringsovereenkomst in die situaties waarin tijdig herstel niet haalbaar is, niet aan te merken als in te zetten maatregel.

4. Maatregelen ongedaan maken

Indien de financiële situatie van het fonds verbetert, zal het bestuur onderzoeken of de in hoofdstuk 3 genoemde maatregel, het aanpassen van het beleggingsbeleid, ongedaan kan worden gemaakt en of dit in de gegeven situatie wenselijk is.

5. Toetsing maatregelen aan evenwichtige belangenafweging

In artikel 105, lid 2 van de Pensioenwet is opgenomen dat het bestuur bij het bepalen van het beleid op evenwichtige wijze rekening moet houden met de belangen van alle bij het fonds betrokken groepen. Dit geldt ook voor het financieel crisisplan. Aspecten die hierbij van belang zijn:

- Op welke groepen heeft een maatregel impact en in welke mate?
- Is er voldoende evenwicht tussen de gevolgen en de herstelkracht van een maatregel?
- Hoe een maatregel ongedaan te maken als er weer sprake is van herstel?
- Wat zijn de effecten van een maatregel op de solidariteit?

Het bestuur heeft bij het opstellen van het financieel crisisplan rekening gehouden met bovenstaande aspecten. In het hiernavolgende wordt hier nader op ingegaan.

Voor het antwoord op de vraag of er evenwicht is tussen de impact van de maatregelen en de herstelkracht is eerst van belang vast te stellen welke maatregelen effectief ingezet kunnen worden.

Zoals eerder gezegd leent het versoberen van de pensioenregeling zich vanwege het structurele karakter niet goed als maatregel om incidentele schokken op vangen. Daarnaast heeft deze maatregel, gezien het kleine aantal actieven, weinig effect.

Een bijstorting door de werkgever is zeer effectief. Deze maatregel wordt op dit moment al ingezet. Hierdoor zijn aanvullende maatregelen, zoals het korten van de pensioenen, te voorkomen.

Het aanpassen van het beleggingsbeleid blijft dan als maatregel over die het fonds kan nemen in geval van een crisissituatie.

Aanpassing van het beleggingsbeleid zal moeten worden voorzien van een onderbouwing door een actualisering van de haalbaarheidstoets. Het is niet op voorhand te zeggen hoe effectief deze maatregel zal zijn.

6. Communicatie over genomen maatregelen

In dit hoofdstuk staat de communicatie van het financieel crisisplan. Dit maakt onderdeel uit van het communicatieplan van het fonds. De daarin vastgelegde uitgangspunten zoals duidelijke en begrijpelijke communicatie vormen ook de basis voor de communicatie over het beleid bij de inzet van de maatregel uit het crisisplan.

6.1 Doelgroepen

De primaire doelgroepen zijn de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden. De communicatie richt zich op deze drie doelgroepen. Hierna te noemen 'de belanghebbenden'. Daarnaast is ook de werkgever als doelgroep aan te duiden.

6.2 Doelstellingen

De belanghebbenden tijdig, duidelijk, evenwichtig en correct informeren over de crisissituatie, de maatregel, het waarom hiervan en de gevolgen voor de belanghebbenden.

Tijdig informeren

Op het moment dat het fonds constateert dat het zich in een crisissituatie bevindt, dan zal zodra de besluitvorming over de te nemen maatregel heeft plaatsgevonden, het fonds de belanghebbenden op korte termijn informeren over de maatregelen (communicatiefase 1).

Als de situatie bij het fonds zodanig is, dat de maatregel ongedaan gemaakt kan worden, dan start communicatiefase 2. Het fonds informeert de belanghebbenden op korte termijn na de definitieve besluitvorming over het ongedaan maken van de maatregel.

Daarna, en tussen communicatiefase 1 en 2, blijft het fonds de belanghebbenden regelmatig informeren over de ontwikkeling van de financiële situatie van het fonds (communicatiefase 3).

6.3 Centrale boodschap

"De financiële situatie van uw pensioenfonds is niet voldoende. Het is belangrijk dat de financiële situatie verbetert, voor behoud van een pensioenregeling zoals we die nu kennen. Dan kunnen wij u naar de toekomst toe een goed pensioen blijven bieden."

Het hiervoor genoemde is de centrale hoofdboodschap op het moment dat het bestuur besluit tot aanpassing van het beleggingsbeleid. In bijlage A staat per communicatiefase de boodschap weergegeven.

6.4 Communicatiemiddelen

Het fonds beschikt over een set aan communicatiemiddelen.

Huidige middelen voor alle belanghebbenden:

- Helpdesk
- Brief
- Pensioenoverzicht (UPO)
- Website

Aanvullend middel voor deelnemers en gepensioneerden:

- Niemeyer Nieuws.

Het medium en de boodschap moeten in evenwicht zijn. Bijvoorbeeld een brief aan alle belanghebbenden is een formeel en redelijk zwaar instrument. Dat zet het fonds alleen in als de boodschap eveneens redelijk formeel en zwaar is.

6.5 Communicatie en inzet middelen

Bij onvoldoende herstel zijn diverse scenario's mogelijk. Het fonds kiest ervoor om de belanghebbenden die door een bepaalde maatregel worden getroffen in beginsel gelijktijdig over de inzet van de maatregel te informeren, met dezelfde boodschap, op dezelfde wijze en op hetzelfde moment.

In bijlage A een overzicht van de communicatiefasen, de inhoud van de communicatie, de boodschap per fase en de inzet van de middelen.

6.6 Toetsing en evaluatie

Het fonds hecht aan tijdige, duidelijke, evenwichtige en correcte communicatie. De te verstrekken informatie wordt vooraf getoetst bij enkele belanghebbenden. De reacties worden gevolgd en telkens getoetst op de noodzaak tot (re)actie. Tussentijds wordt het geheel aan communicatie geëvalueerd in samenhang met de vragen van deelnemers en andere beschikbare gegevens. Dit kan leiden tot tussentijdse aanpassingen in de communicatie. Achteraf wordt de totale communicatie geëvalueerd.

7. Besluitvormingsproces

Op grond van de statuten worden besluiten van het bestuur bij meerderheid van stemmen genomen waarbij ten minste vier van de bestuurders ter vergadering aanwezig moeten zijn. Van de aanwezige bestuurders dient ten minste de helft te bestaan uit werknemersvertegenwoordigers en vertegenwoordigers van pensioengerechtigden tezamen. Dit besluitvormingsproces geldt ook voor een besluit tot toepassing van onderhavig beleidsplan.

Het bestuur komt op korte termijn bijeen op initiatief van een van de bestuurders, maar in elk geval als blijkt dat de beleidsdekkingsgraad, die maandelijks wordt vastgesteld, niet uitkomt boven de vereiste dekkingsgraad óf in een situatie van een tekort onder het haalbare pad geraakt. Het bestuur stelt zich op de hoogte van de situatie, neemt besluiten en zet de benodigde acties uit.

8. Jaarlijkse toetsing actualiteit beleidsplan bij een tekort

Het bestuur toetst eenmaal per jaar of het beleidsplan bij een situatie van een tekort nog voldoende actueel is. Daarnaast kan het bestuur het plan gedurende het jaar aanpassen.

Aldus vastgesteld door het bestuur van Stichting Will Niemeijer Pensioenfonds, d.d. 21 april 2017.

.....
De heer W.J.L. Smink, voorzitter

.....
De heer Y. Faber, secretaris

BIJLAGE A: Communicatie en inzet middelen per fase

Communicatiefase	Informereren over	Centrale boodschap	Inzet middelen
Fase 1: besluitvorming over maatregel (op korte termijn na besluitvorming)	<p>Financiële situatie</p> <p>Herstelpad vs. herstelplan</p> <p>De maatregel die genomen is, wat betekent dit voor u (doelgroepspecifiek en het waarom van die besluitvorming</p> <p>Gevolgen van de maatregelen in het bijzonder voor de hoogte van het pensioen</p> <p>Verwachtingen toekomst</p> <p>Procesinformatie</p>	<p>“De financiële situatie van uw pensioenfonds herstelt niet zoals verwacht. Het is belangrijk dat de financiële situatie verbetert, voor behoud van een pensioenregeling zoals we die nu kennen. Dan kunnen wij u naar de toekomst toe een goed pensioen blijven bieden.”</p>	<p>Niemeyer Nieuws</p> <p>Website</p> <p>Brief</p>
Fase 2: Ongedaan maken van de maatregelen	<p>Financiële situatie van het fonds is verbeterd.</p> <p>Herstelpad vs. herstelplan</p> <p>Ongedaan maken van de genomen maatregel, wat betekent dit voor u en in het bijzonder voor de hoogte van het pensioen</p>	<p>“De financiële situatie is verbeterd. Het fonds gaat de genomen maatregel ongedaan maken.”</p>	<p>Niemeyer Nieuws</p> <p>Website</p> <p>Brief</p>
Fase 3: Regelmatige en structurele communicatie over de financiële situatie	<p>Financiële situatie van het fonds</p> <p>Herstelpad vs. herstelplan</p>	<p>“De financiële situatie is gezond / blijft krap /</p> <p>Wij houden de vinger aan de pols en houden u op de hoogte.”</p>	<p>Niemeyer Nieuws</p> <p>Website</p>